

Hoe 'klein' betekenisvol onderzoek kan zijn

Vormgeving en opbrengsten van een module praktijkonderzoek in groen beroepsonderwijs

Niek van den Berg, Jantine van Beek en Hennie van Heijst, Aeres Hogeschool Wageningen (AHW)

Inleiding

Onderzoekend vermogen hoort bij professionals in de onderwijssector. Zelf onderzoek doen is daarvan een onderdeel (Van den Berg, 2016). De module *Onderzoek van betekenis* is een professionaliseringstraject. In 2018 kreeg het vorm in het kader van het OnderwijsVernieuwings-Programma (OVP) in de groene sector. Professionals uit groen vmbo, mbo en hbo onderzochten vraagstukken in hun eigen werkpraktijk. Ze werden begeleid door een lector en twee docentonderzoekers van AHW, die tegelijkertijd zelf praktijkonderzoek deden naar de module.

Onderzoeksvraag

1. Hoe krijgt de module *Onderzoek van betekenis* met deelnemers en begeleiders uit groen beroepsonderwijs vorm?
2. Wat zijn de opbrengsten van deelname aan de module?

Methode

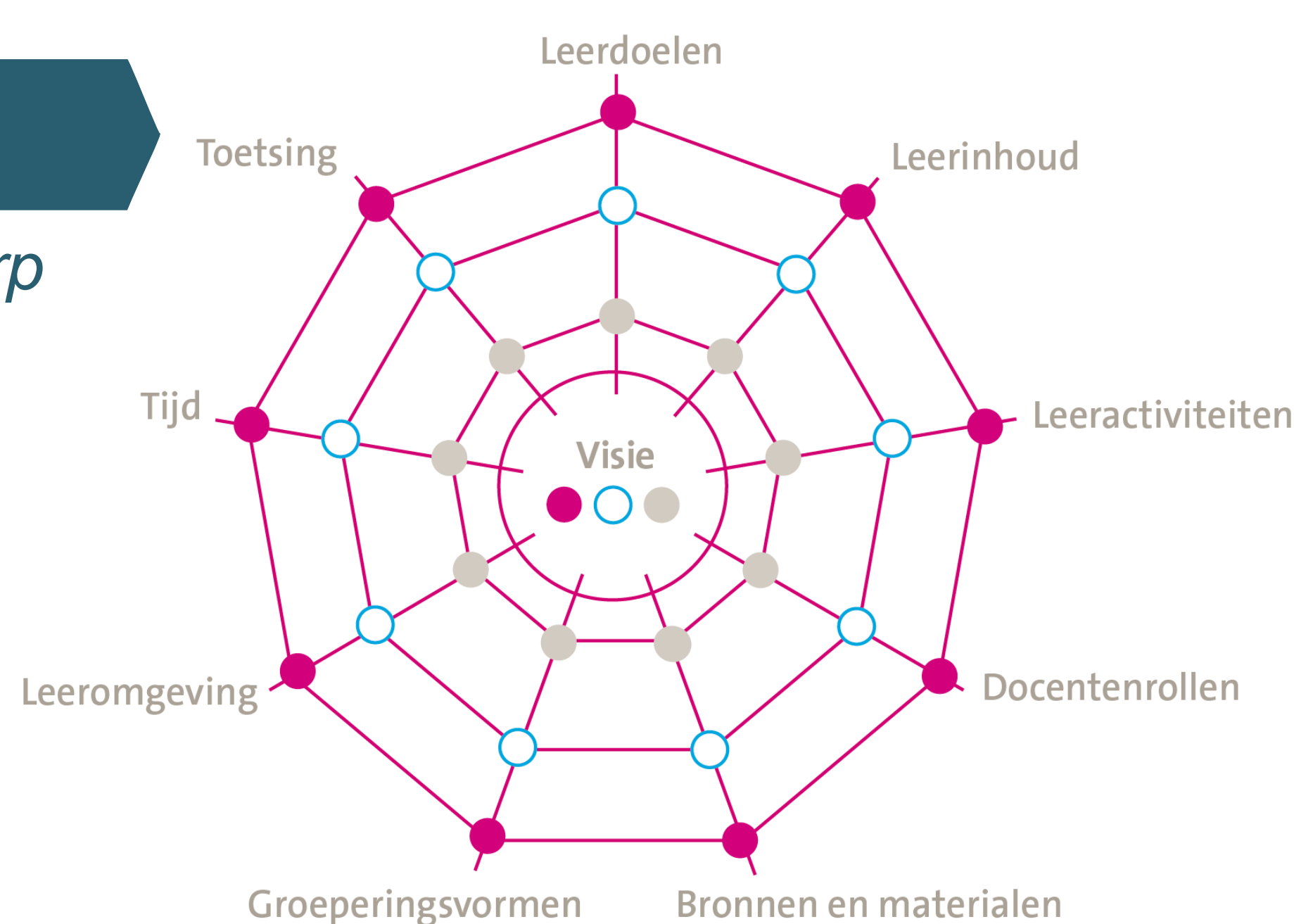
Principe: zoveel mogelijk werken met onderwijsmateriaal als onderzoeksmateriaal en omgekeerd (grensobjecten).

Inhoudsanalyses van:

1. Aanvraag, werving, ppt's en ander materiaal bijeenkomsten, uitmondend in beschrijving van de module a.d.h.v. curriculaire spinnenwebmodel van Thijs en Van den Akker (2009).
- 2a. Start- en eindmetingen bij de deelnemers, per bijeenkomst en over de bijeenkomsten heen. Tussenmetingen waar relevant en mogelijk.
- 2b. Peiling bij de stakeholders, bij presentaties.

Resultaten

Ontwerp en 1e herontwerp in pilots 2016/2017 en 2017/2018 binnen AHW. 2e herontwerp in kader van OVP in 2018

Vormgeving module

Leerdoelen: eigen praktijkvraagstukken onderzoeken en eigen onderzoekend vermogen versterken.

Inhoud: methoden en technieken van praktijk(gericht)onderzoek.

Leeractiviteiten: 5 begeleidde werkbijeenkomsten + uitvoering praktijkonderzoek van praktijkvraag t/m rapportage. Fasen in onderzoek als rode lijn, van idee tot en met kennisdeling (en vervolg).

Docentrollen: instructie en coaching door 1-2 (modellerende) begeleiders per bijeenkomst, peer-coaching door deelnemers, presentaties/gesprekken deelnemers en begeleiders met stakeholders (slotdag).

Bronnen en materialen: diverse handboeken praktijk(gericht) onderzoek, ppt's, tussen/eindproducten praktijkonderzoeken.

Groeperingsvormen: combinatie van collectief, maatjes, individueel

Leeromgeving: AHW, ieders werkplekken en verdere omgeving (community of learners).

Tijd: juli-november 2018: 1 startdag (3 opties, totaal 17 deelnemers) en 4 verdere bijeenkomsten (6 uur per keer, incl. eindpresentaties voor >15 bezoekers door 8 deelnemers en 3 begeleiders) + zelfwerkzaamheid, totaal 55-60 uur p.p.

Toetsing: self-assessment en evaluaties tijdens bijeenkomsten. Self- en peer-assessment en eindevaluatie laatste dag.

Opbrengsten

1. Inhoudelijke opbrengsten

Gecreëerde kennis rondom ieders (eigen) vraagstuk, publieke presentaties daarvan, (door)ontwikkelde competenties in praktijkonderzoek als interventie. Betrokken stakeholders en aanzetten voor (verdere) benutting van de inzichten.

2. Procesopbrengsten

Groeiend inzicht in en enthousiasme (ook bij collega's) over hoe klein onderzoek kan zijn, dicht op je andere werkprocessen. Pragmatisch omgaan met je onderzoek: kansen pakken. Gefaciliteerde tijd en ruimte, structuur van afwisselende werkvormen en methodieken. Kenniscreatie als leidend principe voor praktijkonderzoek (leren) doen, met onderzoekservaren (samenwerkende) begeleiders, met elkaar en met verdere omgeving (perspectiefwisseling)

Conclusies

'Klein' onderzoek naar eigen vraagstukken motiveert en levert 'grote' resultaten voor eigen werkpraktijk en stakeholders.

De vorm werkt als snelkookpan, met strakke planning + ruimte voor zelfwerkzaamheid op de driewekelijkse contactdagen zelf.

Jumping in: niet praten maar doen.

Goede *just in time* inhoudelijke input, met flexibele inzet van werkvormen, 'modellerende' begeleiders en input peers.

Begeleide intervisie in gemengde groep deelnemers werkt.

Verbindingen tussen de verschillende praktijkonderzoeken zichtbaar.

Div. vervolgmogelijkheden van onderzoeken en van het traject.